

Jaarverslag bezwaren 2024

Voor u ligt het verslag van de commissie voor de bezwaarschriften over 2024. Het jaarverslag valt min of meer samen met de blog van Bert Marseille op 14 januari 2025 in PONT Omgeving¹. Onder de prikkelende titel: *Wat werkt beter: een bezwaarprocedure met of zonder een externe adviescommissie?* doet de heer Marseille in zijn blog verslag van een interessant experiment dat in 2024 plaatsvond in de gemeente Amsterdam. Het experiment hield in dat een deel van de bezwaarschriften niet via een geheel ambtelijke procedure werd behandeld, maar met inschakeling van een uit buitenstaanders samengestelde externe commissie, zoals dat laatste ook in de BEL-gemeenten het geval is. Het experiment is geëvalueerd op basis van de volgende vraagstelling:

Zijn er verschillen in kwaliteit van de bezwaarbehandeling tussen zaken waarin bezwaarschriften volledig door ambtenaren worden behandeld, en zaken waarin het horen van bezwaarmakers en het adviseren van het bestuursorgaan gebeurt door een externe commissie in de zin van artikel 7:13 Awb?

De ‘kwaliteit van de bezwaarbehandeling’ werd onder meer afgemeten aan de tevredenheid van partijen over de behandeling van bezwaarschriften en over de gemeente in het algemeen (vinden burgers dat er tijdens hoorzittingen voldoende serieus wordt geluisterd naar hun bezwaren?).

Het evaluatieonderzoek bestond uit interviews met ambtenaren en externe commissieleden en met bezwaarmakers direct na afloop van de hoorzitting en geruime tijd na afloop van de hoorzitting. Twee opvallende bevindingen van het onderzoek:

1. De onafhankelijkheid van degenen die horen speelde in de discussie die leidde tot het instellen van het experiment een belangrijke rol. Voor bezwaarmakers bleek onafhankelijkheid echter slechts van ondergeschikt belang te zijn bij de waardering van de hoorzitting. Belangrijker bleek of degenen die het horen voor hun rekening nemen deskundig waren en of ze goed konden luisteren.
2. Er werden geen noemenswaardige verschillen gevonden tussen de externe en ambtelijk behandeling van het bezwaar op het punt van de door bezwaarmakers ervaren procedurele rechtvaardigheid.

Kan deze uitkomst worden doorgetrokken naar de BEL-gemeenten? Naar het antwoord kunnen we slechts gissen, nu de BEL-gemeenten bezwaarprocedures die volledig door ambtenaren worden behandeld, niet kent. Wat we wel kunnen doen, is ons zelf de vraag stellen naar de tevredenheid van partijen over de gemeente in het algemeen en over de behandeling van bezwaarschriften door de bezwarencommissie in het bijzonder. Vinden burgers dat er tijdens hoorzittingen voldoende serieus wordt geluisterd naar hun bezwaren en vinden zij dat er voldoende sprake is van procedurele rechtvaardigheid? Er hebben zich in het verleden twee incidenten voorgedaan die duiden op enige onvrede: een voorzitter werd gewraakt en er werd een klacht ingediend over de behandeling van een zaak (de klacht werd overigens niet doorgezet). Meer dan dat, is echter niet voorgevallen. Statistisch gezien - en dat is waar een jaarverslag zich toe beperkt - zou men dus mogen stellen dat er tevredenheid heerst over de wijze van bezwaarbehandeling. Toch is het spijtig dat juist deze prangende ‘tevredenheidsvraag’ zich tot op heden niet goed laat onderzoeken.

Kunnen we zelf dan wel tevreden zijn over onze werkzaamheden? Ik zou menen van wel. De commissie heeft zich ook in 2024 weer over een flink aantal bezwaren gebogen en is daarbij in contact gekomen met een groot aantal burgers van de BEL-gemeenten. De behandeling van die zaken heeft in het jaarverslag wederom tot een aantal aanbevelingen geleid. Aanbevelingen die een sterke hang naar verhoging van kwaliteit en klanttevredenheid laten zien. Niet alleen ten aanzien van de burgers die aan de gedingen deelnemen, maar ook ten aanzien van de vertegenwoordigers van de verwerende colleges. Deze niet aflatende ambitie heeft de commissie en – daarvan ben ik overtuigd – ook de BEL-organisatie.

Het is tegen die achtergrond dat ik u, als lezer, dit jaarverslag 2024 dan ook van harte wil aanbevelen.

Algemene opmerkingen

In 2024 zijn door de drie gemeenten in totaal **121** bezwaarschriften ontvangen. Dit zijn twintig bezwaarschriften minder dan in 2023. Een daling van ruim **14%**.

Van de 121 ontvangen bezwaarschriften zijn er zeven bezwaarschriften niet behandeld als bezwaarschrift. Het ging om vijf zaken waarin nog geen besluit was genomen (prematuur), één zaak was een beroep (bezwaar tegen de beslissing op bezwaar) en één zaak waarin geen besluit was genomen omdat het om een vergunningvrij bouwwerk ging.

Van de 121 bezwaarschriften zijn er dus **114** daadwerkelijk behandeld als een bezwaarschrift. In 2023 waren dit er 126.

Van de 114 in 2024 behandelde bezwaarschriften zijn er **39** ingetrokken of is men anderszins tot een oplossing gekomen. Dit is ruim **34%** van de bezwaarschriften. In 2023 werd ruim 33% van de bezwaarschriften ingetrokken.

- 121** bezwaarschriften in 2024
- 14** % minder dan in 2023
- 114** daadwerkelijk behandeld
- 34** % ingetrokken bezwaarschriften

Hoeveel bezwaren per gemeente?

	34	Blaricum
	28	Eemnes
	52	Laren
	114	Totaal

Bemiddeling

In 2024 heeft de commissie in alle zaken bijgehouden of er bemiddeling is opgestart en hoe de bemiddeling is verlopen.

In totaal is in **40** afgeronde zaken bemiddeling opgestart. In vijftien openstaande zaken wordt nog gekeken of bemiddeling mogelijk is of is er al bemiddeling opgestart, maar is deze nog niet afgerond. De zaken waarin geen bemiddeling is opgestart, leenden zich meestal qua aard van de bezwaren niet voor bemiddeling.

Bemiddeling biedt ruimte voor direct overleg tussen betrokken partijen. Dit kan op verschillende manieren leiden tot intrekking van een bezwaarschrift. Door extra uitleg of verduidelijking van het besluit begrijpt een bezwaarmaker beter waarom een besluit is genomen en dat er weinig kans is op wijziging van het besluit. Als er meerdere betrokken partijen zijn kan bemiddeling leiden tot een betere verstandhouding tussen bijvoorbeeld burens, maar ook met het bestuursorgaan. Soms kan nader onderzoek naar de feiten en omstandigheden nodig zijn, wat eventueel kan leiden tot een gewijzigd besluit.

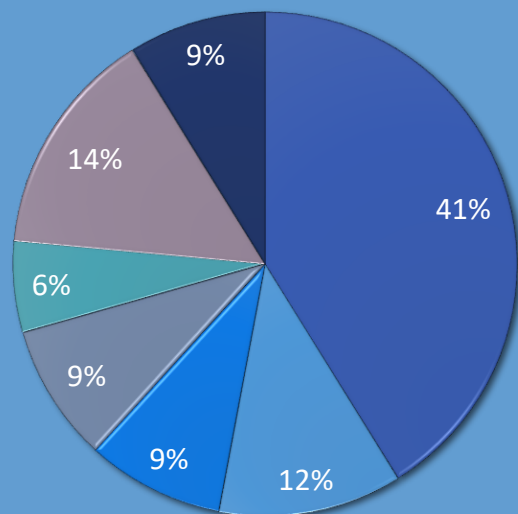
- 8** ingetrokken bezwaarschriften met een nieuw besluit
- 26** ingetrokken bezwaarschriften zonder nieuw besluit
- 6** keer bemiddeling wel opgestart, maar bezwaarschrift niet ingetrokken
- 59** keer bemiddeling niet opgestart

Bemiddeling 2024	Bezwaarschrift ingetrokken - wel nieuw besluit	Bezwaarschrift ingetrokken – geen nieuw besluit	Bezwaarschrift niet ingetrokken	Bemiddeling niet opgestart
Omgevingsrecht	3	16	3	28
Handhaving		1	1	14
Huisvesting				5
Wmo ²	3	4	1	4
Participatiewet		3	1	2
Verkeer		1		4
Woo ³	2	1		2
Totaal	8	26	6	59

² Wet maatschappelijke ondersteuning

³ Wet open overheid

Aantal bezwaren 2024

- Omgevingsrecht
- Handhaving
- Participatiewet
- Wmo⁴
- Huisvesting
- Woo⁵
- Verkeer

Bezwaren Blaricum

Aantal bezwaren 2023 / 2024

Het totaal aantal bezwaren (34) in 2024 is sterk gedaald ten opzichte van 2023 (54).

De grafiek 'Aantal bezwaren 2024' geeft het aantal bezwaren en het onderwerp grafisch weer in Blaricum. Zo is te zien dat veruit de meeste bezwaren (41%) betrekking hebben op het omgevingsrecht. En op afstand de bezwaren die betrekking hebben op de Woo⁵ (14%).

Besluiten conform / contrair advies

In 2024 is het college van Blaricum twee keer contrair gegaan aan een advies van de commissie. De ene zaak had betrekking op een urgentieaanvraag, de andere op een opgelegde bouwstop.

Conform	11
Contrair	2

⁴ Wet maatschappelijke ondersteuning

⁵ Wet open overheid

Bezwaren Blaricum

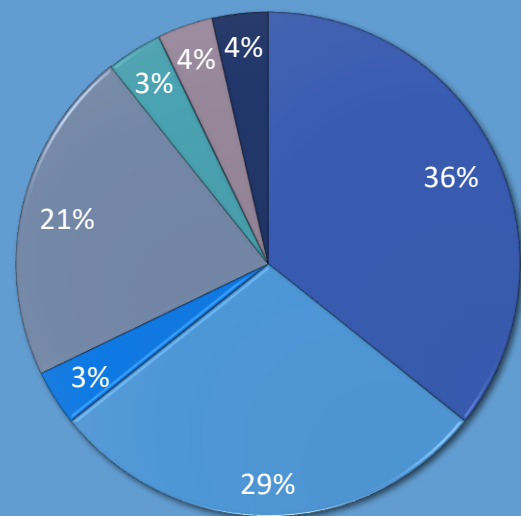
Aantallen en stand van zaken afdoening 2023 / 2024.

BLARICUM	bezwaar		ongegrond		(deels) gegrond		niet-ontvankelijk		anders afgedaan		afgerond		openstaand	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Omgevingsrecht	33	14	5	4	1		6	1	13	6	25	11	8	3
Handhaving	3	4	1	1			1	1	1		3	2		2
Participatiewet	2	3	1	1	1					2	2	3		
Wmo ⁶	7	3	2						3	3	5	3	2	
Huisvesting	3	2	2		1	1				1	3	2		
Wob/Woo ⁷	3	5				2			1	2	1	4	2	1
Subsidies	1								1		1			
Verkeer		3						3				3		
Overige	2		1						1		2			
TOTAAL	54	34	12	6	3	3	7	5	20	14	41	28	12	6

⁶ Wet maatschappelijke ondersteuning

⁷ Wet openbaarheid van bestuur/Wet open overheid

Aantal bezwaren 2024

- Omgevingsrecht
- Handhaving
- Participatiewet
- Wmo⁸
- Huisvesting
- Verkeer
- Overige

Bezwaren Eemnes

Aantal bezwaren 2023 / 2024

Het totaal aantal bezwaren (28) in 2024 is licht gestegen ten opzichte van 2023 (23).

De grafiek 'Aantal bezwaren 2024' geeft het aantal bezwaren en het onderwerp grafisch weer in Eemnes. Zo is te zien dat de meeste bezwaren (36%) betrekking hadden op het omgevingsrecht. Kort daarop volgen bezwaren tegen handhavingsbesluiten (29%) en bezwaren tegen besluiten op grond van de Wmo⁸ (21%).

Besluiten conform / contrair advies

In 2024 is het college van Eemnes twee keer (deels) contrair gegaan aan een advies van de commissie. Eén van de zaken had betrekking op lasten onder dwangsom wegens het overtreden van het omgevingsplan en de brandveiligheidsvoorschriften. Het college is deels contrair gegaan aan het advies van de commissie. De tweede zaak ging over een last onder dwangsom wegens het oprichten van een bijgebouw zonder omgevingsvergunning.

Conform	8
Contrair	2

⁸ Wet maatschappelijke ondersteuning

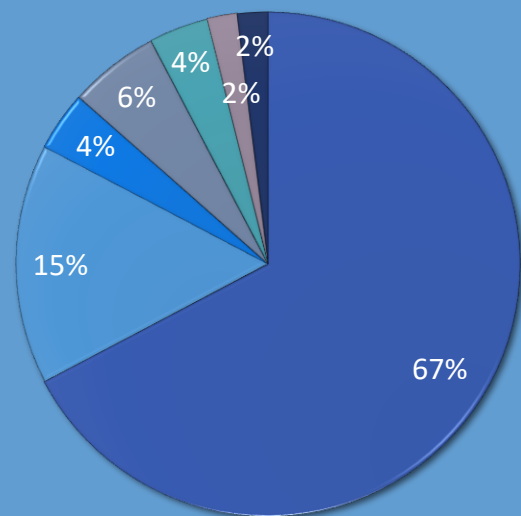

Bezwaren Eemnes

Aantallen en stand van zaken afdoening 2023 / 2024.

EEMNES	bezwaar		ongegrond		(deels) gegrond		niet-ontvankelijk		anders afgedaan		afgerond		openstaand	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Omgevingsrecht	7	11	1	1					5	3	6	4	1	7
Handhaving	3	8		3	3	2					3	5		3
Participatiewet	3	1		1			1		2		3	1		
Wmo ⁹	4	6		1		1			3	3	3	5	1	1
Huisvesting	3	1	1	1	1				1		3	1		
Verkeer		1		1								1		
Overige	3								3		3			
TOTAAL	23	28	2	8	4	3	1		14	6	21	17	2	11

Aantal bezwaren 2024

- Omgevingsrecht
- Handhaving
- Participatiewet
- Wmo¹⁰
- Huisvesting
- Woo¹¹
- Verkeer

Bezwaren Laren

Aantal bezwaren 2023 / 2024

Het totaal aantal bezwaren (52) in 2024 is licht gedaald ten opzichte van 2023 (60).

De grafiek 'Aantal bezwaren 2024' geeft het aantal bezwaren en het onderwerp grafisch weer in Laren. Zo is te zien dat de meeste bezwaren over het omgevingsrecht (67%) gingen. En op afstand de bezwaren die betrekking hebben op de handhavingsbesluiten (15%).

Besluiten conform / contrair advies

In 2024 is door bestuursorganen van Laren niet contrair gegaan aan een advies van de commissie.

Conform	14
Contrair	0

¹⁰ Wet maatschappelijke ondersteuning

¹¹ Wet open overheid

Bezwaren Laren

Aantallen en stand van zaken afdoening 2023 / 2024.

LAREN	bezwaar		ongegrond		(deels) gegrond		niet-ontvankelijk		anders afgedaan		afgerond		openstaand	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Omgevingsrecht	33	35	10	4	8		2	5	10	12	30	21	3	14
Handhaving	5	8	2	2				1	1	2	3	5	2	3
APV ¹²	4		1				1		2		4			
Participatiewet	1	2		1					1	1	1	2		
Wmo ¹³	4	3	1				1		1	3	3	3	1	
Huisvesting	5	2	2	1					2	1	4	2	1	
Wob/Woo ¹⁴	1	1							1		1			1
Verkeer	1	1								1		1	1	
Overige	6		2				1		3		6			
TOTAAL	60	52	18	8	8		5	6	21	20	52	34	8	18

¹² Algemene Plaatselijke Verordening

¹³ Wet maatschappelijke ondersteuning

¹⁴ Wet openbaarheid van bestuur/Wet open overheid

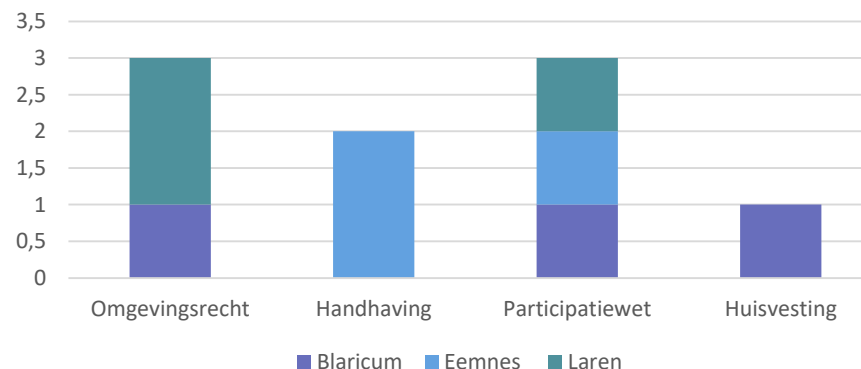
Doorlooptijd afhandeling bezwaarschriften

In 2024 zijn in totaal **114** bezwaarschriften ontvangen die daadwerkelijk zijn behandeld als bezwaarschrift. Van de 114 bezwaarschriften zijn er **35** bezwaarschriften nog niet afgehandeld. Van de 79 afgehandelde bezwaarschriften zijn er 39 bezwaarschriften ingetrokken of is men anderszins tot een oplossing gekomen.

Van de 79 afgehandelde bezwaarschriften zijn er **70** bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn (achttien weken inclusief verdaging) afgehandeld. Dit gaat om bijna **89%** van de afgehandelde bezwaarschriften. Hierbij is rekening gehouden met opschorting van beslistermijnen, wegens bijvoorbeeld het herstel van een verzuim. In 2023 was dit percentage **68%**.

In totaal heeft de commissie **37** keer advies uitgebracht.

Buiten termijn afgehandelde bezwaarschriften
2024

Er is sprake van een ruime stijging van het aantal bezwaarschriften dat binnen de termijn is afgehandeld.

- 114** bezwaarschriften behandeld
- 39** bezwaarschriften ingetrokken
- 37** keer advies uitgebracht door de commissie
- 35** bezwaarschriften lopen nog
- 79** bezwaarschriften afgehandeld
- 70** bezwaarschriften afgehandeld binnen de wettelijke termijn (89%)

Doorlooptijd per fase

De gemiddelde doorlooptijd van de drie gemeenten was in 2024 **10,8** weken. In 2023 was dit 15,7 weken, de gemiddelde doorlooptijd is dus fors afgenomen. De doorlooptijden bij Blaricum en Laren zijn afgenomen, de doorlooptijd bij Eemnes is enigszins toegenomen ten opzichte van 2023. Om te beoordelen op welke onderdeel de meeste vertraging zit, zijn ook de doorlooptijden berekend van een aantal specifieke fasen in de bezwarenprocedure.

Totale doorlooptijd	2023	2024
Blaricum	15,4 weken	10,1 weken
Eemnes	12,6 weken	13,3 weken
Laren	17,2 weken	9,2 weken
Gemiddeld	15,7 weken	10,8 weken

Bij de cijfers over de totale doorlooptijden zijn de ingetrokken en anderszins opgeloste bezwaarzaken wel meegenomen, maar bij cijfers over de doorlooptijden per fase zijn deze niet meegenomen. Verder zijn de opschortingen steeds afgetrokken van de periode van aanvang beslistermijn tot hoorzitting, omdat in die fase het meest wordt opgeschort.

Doorlooptijd per fase 2024	Aanvang beslistermijn tot hoorzitting	Hoorzitting tot vaststellen advies	Vaststellen advies tot verzending BOB ¹⁵
Blaricum	6,2 weken	8,1 weken	5,9 weken
Eemnes	5,5 weken	6,1 weken	7,3 weken
Laren	9,6 weken	4,3 weken	5,4 weken
Gemiddeld	7,1 weken	6,2 weken	6,3 weken

- Gemiddeld 10,8 weken totale doorlooptijd
- Gemiddeld 7,1 weken doorlooptijd vanaf aanvang beslistermijn tot hoorzitting
- Gemiddeld 6,2 weken doorlooptijd vanaf hoorzitting tot vaststelling advies
- Gemiddeld 6,3 weken doorlooptijd vanaf vaststelling advies tot verzending beslissing op bezwaar

Conclusies en aanbevelingen

1. Daling doorlooptijden
2. Blijf inzetten op bemiddeling
3. Aanleveren verweerschriften en dossierstukken
4. Motivering bestreden besluiten
5. Invoering Omgevingswet

Motiveringsgebrek	2023	2024
Omgevingsrecht	11	3
Handhaving	1	2
Verkeer	1	
Wmo ¹⁶		1
Participatiewet		2
Huisvesting	3	2
Woo ¹⁷		1

1. Zoals uit het overzicht van de doorlooptijden blijkt, is er een aanzienlijke stijging van het aantal bezwaarschriften dat binnen de wettelijke termijn wordt afgehandeld. De commissie complimenteert de colleges hiermee en hoopt deze lijn door te kunnen zetten.
2. Van de 114 in 2024 behandelde bezwaarschriften zijn 39 bezwaarschriften ingetrokken (ruim 34%). In 2023 bedroeg dit percentage 33%. De commissie constateert dat er bij alle bezwaarschriften, meteen bij het begin van de procedure, wordt gekeken naar de mogelijkheid om tot een oplossing te komen met bezwaarmaker. Dit acht de commissie een goed uitgangspunt en de commissie adviseert de colleges hiermee door te gaan.
3. De commissie constateert dat in het afgelopen jaar bij elke hoorzitting verweerschriften zijn aangeleverd. De commissie wil wel de aandacht vestigen op het aanleveren van complete en juiste dossierstukken. Voor een zorgvuldige behandeling van bezwaren is een compleet bezwaardossier onmisbaar, zowel voor bezwaarmaker en eventueel andere betrokken partijen als voor de commissie.
4. De commissie ziet dat het aantal motiveringsgebreken in 2024 is gedaald ten opzichte van 2023, met een duidelijk verschil bij zaken over het omgevingsrecht (zie de tabel hiernaast). Dit is een positieve ontwikkeling en de commissie hoopt dat deze lijn wordt doorgetrokken. Tegelijk blijft de motivering van de bestreden besluiten een punt van aandacht. Vooral wanneer sprake is van beleidsruimte (bijvoorbeeld een vrijstellingsmogelijkheid) is het essentieel dat het betreffende besluit op dat onderdeel goed wordt onderbouwd. Door in het primaire besluit een goede motivering/belangenafweging op te nemen is de kans groter dat de burger zich hierin kan vinden, ook al is het een voor de burger bezwarend besluit.
5. De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden. Een deel van de commissieleden heeft, evenals de secretarissen, deel genomen aan cursussen over de Omgevingswet. Het is belangrijk dat deze wetgeving ook goed begrepen en toegepast wordt door vergunningverleners van de colleges. De commissie raadt aan om hier extra aandacht aan te besteden en waar nodig de kennis te versterken.

¹⁶ Wet maatschappelijke ondersteuning

¹⁷ Wet open overheid